

SECTION 4. ECONOMIC LAW AND ECONOMIC PROCEDURE

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-674-4-13>

REGARDING THE SPECIFICS OF IMPROVING LEGISLATION TO SIMPLIFY BANKRUPTCY PROCEDURES

ЩОДО ОСОБЛИВОСТЕЙ ВДОСКОНАЛЕННЯ ЗАКОНОДАВСТВА ДЛЯ СПРОЩЕННЯ ПРОЦЕДУР БАНКРУТСТВА

Vechirko I. O.

*Candidate of Juridical Sciences,
Associate Professor at the Department
of Fundamental and Private Legal
Disciplines
Vinnytsia Mykhailo Kotsiubynskyi State
Pedagogical University
Vinnytsia, Ukraine*

Вечірко І. О.

*кандидат юридичних наук, доцент
кафедри фундаментальних і
приватно-правових дисциплін
Вінницький державний педагогічний
університет імені
Михайла Коцюбинського
м. Вінниця, Україна*

Правове регулювання відносин неспроможності має на меті мінімізацію негативних наслідків неплатоспроможності боржника, захист приватних інтересів боржника і його кредиторів, а також публічних інтересів держави. Цілі та завдання інституту неспроможності реалізуються шляхом застосування до боржника в процесі розгляду господарськими судами України справ про банкрутство спеціальних процедур. Кодекс України з процедур банкрутства передбачає застосування до боржника – юридичної особи судових процедур: розпорядження майном, санації та ліквідаційної процедури. Щодо боржника фізичної особи можуть бути застосовані судові процедури реструктуризації боргів та погашення боргів [1].

Міжнародно визнані принципи та рекомендації, запропоновані Світовим банком, ЮНСІТРАЛ та INSOL International, суттєво вплинули на розроблення європейськими інституціями положень Директиви ЄС 2019/1023 про реструктуризацію та неплатоспроможність [2, 21]. Відповідно до основних положень Директиви (ЄС) 2019/1023 законодавство має бути зосереджено на спрощенні позасудових процедур та процедур банкрутства підприємств, доступності інструментів банкрутства та послуг практикуючих спеціалістів для мікро,

малих та середніх підприємств, запобіганні зловживанню процедурами банкрутства. [3]. Україна взяла на себе зобов'язання щодо імплементації до I кварталу 2026 року положень Директиви(ЄС) 2019/1023 відповідно до Плану для реалізації Ukraine Facility [4]. З цією метою внесено зміни до КУзПБ, згідно з якими з 1 січня 2025 року була імplementована в законодавство України процедура превентивної реструктуризації, що являє собою систему заходів спрямованих на запобігання неплатоспроможності боржника, унеможливлення відкриття щодо нього справи про банкрутство. Особливість цієї процедури полягає у тому, що вона включає як позасудові так і судові засоби врегулювання проблеми неплатоспроможності чи її загрози [5, 149–150]. Проте, запровадження процедури превентивної реструктуризації не в повній мірі забезпечило виконання заходів щодо реформування сфери банкрутства, оскільки таке реформування не стосувалося судових процедур. В зв'язку із цим, Кабінетом Міністрів України було підготовлено законопроект «Про внесення змін до Кодексу України з процедур банкрутства щодо запровадження спрощених процедур для суб'єктів мікропідприємництва та малого підприємництва» (далі – проект Закону, законопроект) який зареєстровано у Верховній Раді України 6 лютого 2026 року за № 15004. Проектом Закону пропонується доповнити Кодекс новою книгою, в якій зосереджено правила щодо спрощених процедур банкрутства для суб'єктів мікропідприємництва та малого підприємництва, а також внести зміни до інших статей [6]. Із змісту законопроекту вбачається, що крім встановленого КУзПБ загального порядку застосування судових процедур санації та ліквідаційної процедури передбачено запровадити спрощений порядок застосування цих процедур до окремої групи суб'єктів підприємництва. Для визначення кола таких суб'єктів передбачено керуватися нормами статті 2 Закону України «Про особливості регулювання діяльності юридичних осіб окремих організаційно-правових форм у перехідний період та об'єднань юридичних осіб». Саме цей закон після скасування Господарського кодексу України визначає розподіл суб'єктів господарювання залежно від кількості працівників та обсягу доходів від їх діяльності за рік: суб'єктами мікропідприємництва є юридичні особи та фізичні особи – підприємці, у яких середня кількість працівників за звітний період (календарний рік) не перевищує 10 осіб та обсяг річного доходу від будь-якої діяльності не перевищує суму, еквівалентну 2 мільйонам євро; суб'єктами малого підприємництва є юридичні особи та фізичні особи – підприємці, у яких середня кількість працівників за звітний період (календарний рік) не перевищує 50 осіб та обсяг річного доходу від будь-якої діяльності не перевищує суму,

еквівалентну 10 мільйонам євро[7]. Зазначені суб'єкти можуть скористатися спрощеними процедурами за певних умов, а саме: мати трирічний строк своєї діяльності, відсутність заборгованості із заробітної плати, розмір їх заборгованості та кількість кредиторів мають складати до 2,5 млн грн для мікробізнесу (не більше 10 кредиторів) і до 5 млн грн для малого бізнесу (не більше 15 кредиторів). Питання суб'єктного складу боржників, до яких можуть бути застосовані спрощені процедури набуває надзвичайного значення. При можливості застосування цих процедур до значної частини суб'єктів мікропідприємництва та малого підприємництва, з огляду на число таких підприємств в Україні та розміри їх боргів, у більшості справ про банкрутство будуть застосовуватися саме спрощені процедури. Вказані обставини зумовлюють необхідність вироблення таких правил застосування спрощених процедур, які забезпечать належні умови для їх проведення з дотриманням прав усіх учасників процедур та інтересів держави. Законопроект № 15004 має ряд позитивних рис, як то скорочення строків здійснення процедур та встановлення умов продовження цих строків, скорочення загальних витрат на проведення процедур банкрутства, що тривалий час не знаходило свого вирішення. Важливе значення буде мати і розробка державним органом з питань банкрутства примірних форм документів для здійснення спрощених процедур. Особливістю здійснення провадження у справі про банкрутство із застосуванням спрощених процедур є відсутність стадії розпорядження майном боржника. На цій стадії, при застосуванні загального порядку розгляду справ про банкрутство за участю арбітражного керуючого-розпорядника майна здійснюються зокрема заходи, спрямовані на збереження майнових активів боржника, визнання недійсними фраздаторних правочинів, виявлення інвесторів. Слід звернути увагу, що відсутність стадії розпорядження майном не є істотною перешкодою, оскільки необхідні заходи цієї стадії можуть бути вжиті безпосередньо у спрощеній процедурі санації та ліквідаційній процедурі. Проте, законопроект не передбачає відповідних умов їх реалізації оскільки управління бізнесом у процедурі зберігається за боржником, а участь арбітражного керуючого стає не обов'язковою. Так, зокрема залишення керівника боржника, тобто особи за керівництва якої було досягнуто негативних результатів роботи для проведення заходів з ліквідації боржника (у т.ч. реалізації майна) не відповідає загальним принципам законодавства про банкрутство. Фахівці з питань банкрутства правомірно звертають увагу на те, що у спрощеній моделі не створюються належні умови для проведення повноцінного фінансового аналізу діяльності, інвентаризації активів, аналізу спірних правочинів боржника, а також оцінки

можливих зв'язків заінтересованості між боржником і кредиторами [8]. Крім цього, не має будь-якого логічного обґрунтування застосування спрощеної процедури санації та ліквідаційної процедури до фізичних осіб -підприємців з огляду на закладений у КУзПБ концептуальний підхід щодо встановлення єдиних правил та окремих процедур до усіх фізичних осіб. Разом із тим зазначені недоліки не є основною проблемою законопроекту 15004. Дуже влучно суть основної проблеми була висловлена П. Пригузою, який зазначив, що «процедура ліквідації чи процедура санації, якщо до них додати слово "спрощена", – не набувають значення нового інституту права. Це лише особливість чинної ліквідаційної процедури для окремого нежиттєздатного банкрута або процедури санації для неплатоспроможного життєздатного підприємства [9]. Таким чином, належне правове регулювання застосування спрощених процедур може бути досягнуто лише з урахуванням вже існуючих норм, що регулюють процедуру санації та ліквідаційну процедуру. Відповідні частини КУзПБ мають бути доповнені новими нормами, які визначають особливості застосування спрощених судових процедур.

Література:

1. Кодекс України з процедур банкрутства. Відомості Верховної Ради (ВВР) 2018, № 2597-VIII із змін. / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2597-19> (дата звернення 19.02.2026).
2. Синегубов О. В. Міжнародні стандарти та практики у сфері неплатоспроможності: значення для гармонізації українського законодавства. *Нове українське право*. 2024. Вип. 5. С. 18–25. <https://doi.org/10.51989/NUL.2024.5.2>
3. Directive (EU) 2019/1023 of the European Parliament and of the Council of 20 June 2019 on preventive restructuring frameworks, on discharge of debt and disqualifications, and on measures to increase the efficiency of procedures concerning restructuring, insolvency and discharge of debt, and amending Directive (EU) 2017/1132 (Directive on restructuring and insolvency) <https://eur-lex.europa.eu/eli/dir/2019/1023/oj> (accessed 19.02.2026).
4. Ukraine Facility. Індикатори. URL: https://www.ukrainefacility.me.gov.ua/wp-content/uploads/2024/12/indikatori-pu_ukr.pdf (дата звернення: 19.02.2026).
5. Вечірко І. О. Особливості реалізації функцій господарського суду щодо відкриття процедури превентивної реструктуризації боржника. *Topical Issues of Procedural Law in Ukraine : Scientific monograph*. Riga, Latvia :“Baltija Publishing”, 2025. P. 135–165. DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-538-9-7>

6. Проект Закону України «Про внесення змін до Кодексу України з процедур банкрутства щодо запровадження спрощених процедур для суб'єктів мікропідприємництва та малого підприємства», зареєстрований № 15005. blob:<https://itd.rada.gov.ua/52da40f3-287c-4b35-921c-88ae7f918f1b>.

7. Закон України «Про особливості регулювання діяльності юридичних осіб окремих організаційно-правових форм у перехідний період та об'єднань юридичних осіб». <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4196-20#Text>

8. Волянська Олена Спрощене банкрутство для малого бізнесу: переваги та ризики законопроекту 15004. <https://lcf.ua/thought-leadership/bankruptcy-and-restructuring/sproshhene-bankrutstvo-dlya-malogo-biznesu-perevagy-ta-ryzyky-zakonoprojektu-15004/>

9. Пригуза П. Д. Узагальнені висновки. <https://www.facebook.com/groups/2579880398912645/posts/4392054474361886/>

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-674-4-14>

PUBLIC-PRIVATE PARTNERSHIP MECHANISM IN THE CONDITIONS OF POST-WAR RECONSTRUCTION OF UKRAINE

МЕХАНІЗМ ПУБЛІЧНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА В УМОВАХ ПОВОЄННОГО ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ

Zaitsev Y. O.

*higher education graduate of the third
(educational and scientific) level,
postgraduate student at the Department
of State and Legal Disciplines
International Humanitarian University
Odesa, Ukraine*

Зайцев Є. О.

*здобувач вищої освіти третього
(освітньо-наукового) рівня,
аспірант кафедри державно-
правових дисциплін
Міжнародний гуманітарний
університет
м. Одеса, Україна*

Минуло чотири роки з моменту повномасштабного російського вторгнення в Україну. За чотири роки війни країна зазнала катастрофічних наслідків: людські жертви, масштабне руйнування міст, критичної інфраструктури, енергетична криза, масова міграція та екологічна катастрофа, включаючи підлив Каховської ГЕС. Країну охопила глибока криза в усіх сферах життя.